

पणोभृतिस्तामर्हतीतिपण्यासेवा पणोवराटमानेस्यादित्युपक्रम्यव्यवहारेभृतौधनेइतिमेदिनी वार्ताजीविकार्थावृत्तिः ॥ ३० ॥ साचक्रमेणब्राह्मणस्यत्रयीयाजनाध्यापनादिः वैश्यस्यवार्तापण्यादिः क्षत्रि
यस्यदंडादिः ॥ ३१ ॥ सालोकयात्रा ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ऋतंसत्यंआत्मज्ञानाख्यं एकोवर्णःशुद्धःकेवलसात्विकःधर्मयोगाख्यः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ भैक्ष्येति गुरौत्रिवर्णेवासितंवासोयेषांतेशूद्राः भैक्ष्यादिभिर्हीनाःभव

पण्याकरवणिज्याभिःकृष्यागोजाविपोषणैः ॥ वार्तयाधार्यतेसर्वधर्मैरेतैर्द्विजातिभिः ॥ ३० ॥ त्रयीवार्तादंडनीतिस्तिस्रोविद्याविजानतां ॥ ताभिःसम्यक्प्र
युक्ताभिर्लोकयात्राविधीयते ॥ ३१ ॥ साचेद्धर्मकृतानस्यात्रयीधर्ममृतेभुवि ॥ दंडनीतिमृतेचापिनिर्मर्यादमिदंभवेत् ॥ ३२ ॥ वार्ताधर्मैस्त्यवर्तिन्योविनश्ये
युरिमाःप्रजाः ॥ सुप्रवृत्तैस्त्रिभिर्त्यैर्धर्मसूयंतिवैप्रजाः ॥ ३३ ॥ द्विजातीनामृतंधर्मोत्येकश्चैवैकवर्णिकः ॥ यज्ञाध्ययनदानानित्रयःसाधारणाःस्मृताः ॥ ३४ ॥
याजनाध्यापनंविप्रेधर्मश्चैवप्रतिग्रहः ॥ पालनंक्षत्रियाणांवैवैश्यधर्मश्चपोषणं ॥ ३५ ॥ शुश्रूषाचद्विजातीनांशूद्राणांधर्मउच्यते ॥ भैक्ष्यहोमव्रतैर्हीनास्तथैवगु
रुवासिताः ॥ ३६ ॥ क्षत्रधर्मोत्रकौतेयतवधर्मोत्ररक्षणं ॥ स्वधर्मप्रतिपद्यस्वविनीतोनियतंद्रियः ॥ ३७ ॥ वृद्धैःसमंभ्यसद्भिश्चबुद्धिमद्भिःश्रुतान्वितैः ॥ आ
स्थितःशास्तिदंडेनव्यसनीपरिभूयते ॥ ३८ ॥ निग्रहानुग्रहैःसम्यग्यदाराजाप्रवर्तते ॥ तदाभवंतिलोकस्यमर्यादाःसुव्यवस्थिताः ॥ ३९ ॥ तस्माद्देशेचदुर्गेच
शत्रुमित्रबलेषुच ॥ नित्यंचारेणबोद्धव्यंस्थानंवृद्धिःक्षयस्तथा ॥ ४० ॥ राज्ञामुपायश्चारश्चबुद्धिमंत्रपराक्रमाः ॥ निग्रहप्रग्रहौचैवदाक्ष्यंवेकार्यसाधकं ॥ ४१ ॥
साम्रादानेनभेदेनदंडेनोपेक्षणेनच ॥ साधनीयानिकर्माणिसमासव्यासयोगतः ॥ ४२ ॥ मंत्रमूलानयाःसर्वेचाराश्चभरतर्षभ ॥ सुमंत्रितेनयासिद्धिस्तां
द्विजैःसहमंत्रयेत् ॥ ४३ ॥ स्त्रियामूढेनबालेनलुब्धेनलघुनापिवा ॥ नमंत्रयीतगुह्यानियेषुचोन्मादलक्षणं ॥ ४४ ॥ मंत्रयेत्सहविद्वद्भिःशक्तैःकर्माणिकारयेत् ॥
स्निग्धैश्चनीतिविन्यासान्मूर्खान्सर्वत्रवर्जयेत् ॥ ४५ ॥ धार्मिकान्धर्मकार्येषुअर्थकार्येषुपंडितान् ॥ स्त्रीषुल्लीबान्नियुंजीतक्रूरान्क्रूरेषुकर्मसु ॥ ४६ ॥ स्वेभ्य
श्चैवपरेभ्यश्चकार्याकार्यसमुद्भवा ॥ बुद्धिःकर्मसुविज्ञेयारिपूणांचबलाबलं ॥ ४७ ॥ बुद्ध्यास्वप्रतिपन्नेषुकुर्यात्साधुष्वनुग्रहं ॥ निग्रहंचाप्यशिष्टेषुनिर्मर्यादेषु
कारयेत् ॥ ४८ ॥ निग्रहेप्रग्रहेसम्यग्यदाराजाप्रवर्तते ॥ तदाभवंतिलोकस्यमर्यादासुव्यवस्थिता ॥ ४९ ॥

ति ॥ ३६ ॥ क्षत्रधर्मोत्रप्रकरणेउच्यते सचतवधर्मोत्रलोके ॥ ३७ ॥ आस्थितःअनुगृहीतः ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ स्थानंसिद्धसंरक्षणं ॥ ४० ॥ ४१ ॥ समासःसामादिपंचकेएकेनद्विभैर्वाकार्यसाधनंव्यासःसर्वैस्तत्तिद्धिः
॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ स्निग्धैःहितेप्सुभिःनीतेःप्रजापारपत्यादेर्विन्यासाःस्थापनानि ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ स्वेभ्यश्चारेभ्यःपरेभ्यःउत्कोचादिनालोमितेभ्यः ॥ ४७ ॥ बुद्ध्याजीवनाशया प्रतिपन्नेषुशरणागतेषु ॥ ४८ ॥ ४९ ॥